

© JACQUES VAN OUYTRIVE

SCHRIKDRAAD HOUDT DIEREN BINNEN MAAR OOK BUITEN

Elektrische afrastering beperkt zich niet tot weiden. Steeds meer boeren willen niet alleen dieren binnen een omheining, maar ook ongewenste dieren buiten houden om hun gewassen te beschermen. Dat bracht ons de voorbije zomer bij Gallagher, op hun stand op de Foire de Libramont, nadat we vorig jaar nog een bezoek hadden gebracht aan hun hoofdzetel in Nieuw-Zeeland. – *Jacques Van Outryve*

Bij de ontwikkeling van een elektrische weideafrastering komt meer kijken dan oorspronkelijk gedacht. Het is een vak apart. Hiervoor moet je bij specialisten zijn. Nieuw-Zeeland heeft veel ervaring met intensieve veehouderij. Het leerde als geen ander hoe je miljoenen melkkoaien, vleesvee, herten en schapen op de gewenste plek laat grazen. Elke diersoort gedraagt zich immers anders. Bij omweiden of strookbegrazing moet men bovendien kunnen beschikken over zeer gebruiksvriendelijke, robuuste en gemakkelijk te verplaatsen installaties, zeker wanneer de weiden ver van huis gelegen zijn. Hoe doe je dat? Die vraag stellen we aan Gallagher, een Nieuw-Zeelands bedrijf met hoofdzetel in Hamilton, maar ook marktleider in ons land. Hoe komt een Nieuw-Zeelands bedrijf hier terecht? Het is een verhaal apart.

Toevallige ontwikkeling

Het verhaal van Gallagher gaat terug tot de jaren 30 van vorige eeuw. Joe, het paard van Bill Gallagher, deed niets liever wanneer het jeukte dan zich te schuren tegen de gezinswagen. Dat was buiten Bill gerekend. Hij zette de wagen onder stroom. Het paard bleef weg van de wagen en zocht een andere plek op. De idee van een elektrische schrikdraad om dieren weg te houden was geboren. De basis van een nieuw internationaal bedrijf was gelegd. Schrikdraad biedt immers het voordeel tegenover prikkeldraad dat de dieren zich niet kunnen verwonden of hun huid beschadigen, waardoor die voor de leerlooierij meer waard is. Gallagher bouwde een hele technologie rond de schrikdraad uit met een eigen onderzoekscentrum naast de productie-eenheid in Hamilton. De ontwikkeling van de

technologie gebeurde samen met de gebruikers, aanvankelijk de boeren in Nieuw-Zeeland. Later werden dat de boeren van over de hele wereld. De Gallagher-technologie veroverde ook Europa. Ook aan die verovering is een pittig verhaal verbonden. De Nederlander Dooitze Dijkstra was in 1977 op een Schotse schapenboerderij op zoek naar enkele nieuwe dieren voor zijn veestapel. Hij wilde enkele lammeren die achter een schrikdraad stonden nader bekijken. De schrikdraad was overdekt met gras. Er kon, volgens hem, dan ook onmogelijk elektriciteit op zitten. Wanneer hij zijn been over de draad zwaaide, kreeg hij nochtans een hevige schok op een zeer gevoelige plek ... Hij ontdekte bij de Schotse boer dat het om een Gallagher Energiser ging die blijkbaar zelfs bij deze hoge begroeiing toch nog effectief bleek

te zijn. Dooitze kwam niet met schapen maar met 2 Gallagher-schrikdraadapparaten naar huis. Samen met zijn schoonbroer Jan Veldman wilde hij deze apparaten in Nederland aan de man brengen. Zij zochten contact op met de producent in het verre Nieuw-Zeeland en waren verrast dat Bill Gallagher reeds kort daarop onaangekondigd voor de deur stond. Veldman & Dijkstra groeide internationaal uit tot Gallagher Europe met hoofdzetel in Groningen. Het verhaal van *sir* William Gallagher werd door Paul Goldsmith te boek gesteld

.....
Zonne-energie is de toekomst, zeker waar men nu nog gebruik maakt van batterijen.

onder de titel 'From Electric Fences to Global Success'. Het verafgelegen Nieuw-Zeeland gaat immers prat op zijn bedrijven en bedrijfsleiders die internationaal doorbreken. Nieuw-Zeelanders kunnen hun slimme ideeën maar te gelde maken door de wereldmarkt op te zoeken. Nieuw-Zeeland zelf telt amper 4,6 miljoen inwoners. Aziatische landen liggen bovendien op 3 weken afstand per schip; Europa en de VS op 5 weken. Markten kunnen dan ook enkel worden ingenomen op basis van kwaliteit gelet op deze transportkostenhandicap. Dat geldt zowel voor Nieuw-Zeelandse land- en tuinbouwproducten (zie dossier 'Nieuw-Zeeland, ver en toch dichtbij' in *Management&Techniek* 13 van 2016) als voor industriële producten zoals schrikdraadapparatuur. De Gallagher Group legt zich inmiddels onder meer ook toe op elektronische beveiliging van gebouwen, zoals Buckingham Palace (Security Technology) en de recuperatie van benzinedampen in tankstations (Fuel Systems/Vapour Recovery System). Brandstof is immers een dure en eindige grondstof, maar is ook zeer vluchtig. Met het recuperatiesysteem wordt wereldwijd vermeden dat 400 miljard l autobrandstof in de atmosfeer terecht komt. In Nieuw-Zeeland werken voor de Gallagher Group een honderdtal mensen, wereldwijd ruim 1000.

Zonne-energie wordt de toekomst

Een elektrische afrastering lijkt eenvoudig. Zij bestaat uit een schrikdraadapparaat dat om de 1,2 seconden een stroomimpuls afgeeft, een lint, (kunststof)draad of netten als geleider, palen voor de

bevestiging van de geleider, isolatoren om de stroom van de palen te isoleren zodat deze niet naar de bodem wegvloeit en uit de aarding. De aarding geleidt de stroom terug naar het afschrikapparaat want het stroomcircuit is gesloten. Wanneer (te lang) gras, mens of dier de schrikdraad aanraakt dan sluit de stroomkring. Voor mens en dier heeft dat een hevige maar veilige schok tot gevolg. Iedereen zal dat al wel eens ondervonden hebben. De schok zorgt ervoor dat een dier de afrastering als barrière zal zien en ervan wegblijft.

gebruik maken waardoor je niet telkens nieuwe batterijen moet kopen." Dit stelt de gebruiker voor de keuze. Hij kan gebruik maken van een schrikdraadapparaat dat op het lichtnet werkt voor afrasteringen dicht bij huis, een schrikapparaat op batterij of op oplaadbare accu en de apparaten op zonne-energie. Overdag wekken deze laatste voldoende stroom op om ook 's nachts voldoende spanning op de geleider te hebben. "De S10 werkt 3 weken zonder enige zonnepanelen te hebben, is supersterk, weegt amper 2 kg en heeft een ingebouwde

1 De nieuwe solarapparaten (S10), gemakkelijk te installeren. 2 Haspel voorzien van antislip en blokkeringspal om snel een draad op- en af te rollen. 3 Een afstandsbediening lokaliseert storingen en kan de installatie aan- en uitzetten voor herstelling.

Wij vragen Rob van den Heuvel, sales manager Benelux, op de Foire de Libramont naar de jongste ontwikkelingen. Dat blijkt gebruik van zonne-energie te zijn. De solarapparaten zitten in de lift. Ook bij ons in België? "Zeker, zelfs in Zweden en Noorwegen! De Gallagher-zonnecellen hebben geen zon nodig, licht volstaat. Bestaande batterijtoestellen kunnen ondersteuning krijgen van zonne-energie of je kan uitsluitend van zonne-energie

bliksembeveiliging. S10 is geschikt voor afrasteringen tot 1 km. Voor wie meer wil zijn er zwaardere solarapparaten." Gallagher is ervan overtuigd dat zonne-energie de toekomst is, zeker op plaatsen waar vandaag gebruik wordt gemaakt van batterijen.

Zelf samenstellen met Google Maps

Je kan de afrastering zelf installeren of laten installeren. Professionele landbou-

wers installeren de afrastering door- gaans zelf. Er is een eenvoudige handlei- ding en advies via de website of telefonische hulplijn. Wat heb je nodig? Over het type van apparaat en alle beno- digdheden verwijst Rob van den Heuvel naar de website (www.gallagher.eu/nl_be) waar je alles kan uitrekenen, zelfs een beroep doen op Google Maps waarom je het perceel kan aanduiden dat je wil afbakeningen. De website adviseert je de nodige apparatuur en berekent de prijs. Je begint met de diersoort te kiezen die je wenst binnen de omheining of buiten te houden. Dat kan paard, rund, schaap, varkens, hond, kat of zelfs vis, klein of groot wild zijn. Vervolgens begeleidt de website je doorheen het hele proces van samenstelling afhankelijk van de afme- tingen van het perceel. We informeren naar de meest voorko- mende fouten bij het zelf plaatsen van

een elektrische afrastering. Het ant- woord luidt: de aarding. Een slechte aarding geeft onvoldoende stroom op de afrastering en is het meest voorkomende probleem. Op de website staan tips om na te gaan of de aarding wel zwaar genoeg is. Hoe groter het perceel, hoe zwaarder de aarding moet zijn. De stroom die vanuit het schrikdraadappa- raat vertrekt, kiest immers de weg van de kleinste weerstand en mag niet langs de aarding ontsnappen.

Mobiele afrastering

Meer en meer worden percelen van gewassen afgerasterd om klein en groot wild buiten te houden. Gallagher heeft trouwens en speciale geleider, een blauwe kunststofdraad, die bijzonder geschikt is voor wilde zwijnen. Wilde zwijnen hebben een slecht gezichtsver- mogen maar ze worden naast de stroom

op de draad ook afgeschrikt door de blauwe kleur. Het is een recent staaltje van innovatie. Een ander voorbeeld van innovatie is de 'SmartFence', een mobiele afrastering van 100 m (10 palen en 4 draden) voor schapen en geiten die in minder dan 5 minuten door een persoon kan worden opgezet. De afrastering is uitermate geschikt voor hellende perce- len wegens de flexibele afstand tussen de palen en kan al dan niet gebruikt worden met een schrikdraadapparaat op zonne- energie. Een alternatief voor de klassieke schapennetten.

De technologie staat niet stil. De nieuwe serie van schrikdraadapparaten verwit- tigen je op je gsm wanneer er ergens stroomverlies is. Via afstandsbediening kunnen storingen worden gelokaliseerd en sectoren worden afgesloten om herstellingen te doen. De 'Live Fence Indicator' tot slot toont je vanop afstand met een ledlampje of er voldoende stroom op de geleider aanwezig is.

"Tijdig alarmeren is geen overbodige luxe. Schapen hebben binnen de 12 uur door wanneer er geen of onvoldoende stroom op de schrikdraad zit. Proefon- dervindelijk is aangetoond dat koeien binnen de 24 uur en paarden binnen de 36 uur storingen op de draad ontdekt hebben. Schapen zijn veruit de grootste uitbrekers! Zij vinden altijd de zwakke plek. Hoe dat komt? Zij hoeven de draad niet eens aan te raken om te weten of er al dan niet stroom op zit."

We vragen Rob van den Heuvel nog hoeveel een schrikdraadapparaat op het lichtnet verbruikt. Uiteraard is dat afhan- kelijk van het apparaat. Het stroomver- bruik van een M300 voor middellange, meerdraadse afrasteringen (17 km) bedraagt 5 watt/uur of 43,8 KWh per jaar. Dat is ongeveer 10 euro/jaar.

De grootse uitdaging voor de toekomst is volgens Rob van den Heuvel in contact blijven met de eindgebruiker om op de hoogte te zijn van nieuwe behoeftes. Daarnaast zijn er de wijzigingen in de markt en het gebruik van de website en de webshop. Gallagher is actief in 100 landen. In België wordt gewerkt met een dicht net van dealers, waaronder Aveve. "Elektrische afrastering is een doe-het- zelfproduct. Professionele gebruikers kunnen hun bestelling zelf samenstellen, problemen herstellen. Hiervoor vinden ze alle informatie op de website. Trou- wens, wie zich via de website aanmeldt voor de nieuwsbrief blijft op de hoogte en maakt kans op gratis Gallagher-producten", voegt Rob van den Heuvel er nog aan toe. ■

1 Rob van den Heuvel demonstreert de mobiele afrastering. 2 Mark Harris, marketing manager (rechts) toont ons met een collega de inhoud van een schrikdraadapparaat in het onderzoekscentrum in Hamilton (Nieuw-Zeeland).